

de raad van de gemeente Westerkwartier
per mail via griffie@westerkwartier.nl

Contactpersoon

G. Havinga

Kenmerk

1969-43569

Grootegast

24 november 2020

Onderwerp

Stand van zaken corona in het Westerkwartier

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Op 6 oktober jl. bent u schriftelijk op de hoogte gebracht over de stand van zaken omtrent corona. U heeft tijdens de raadsvergadering van 22 oktober jl. aangegeven deze manier van geïnformeerd worden op prijs te stellen. Van burgemeester Van der Tuuk heeft u de toezegging gekregen dat u structureel door het college op de hoogte gehouden wordt over de zaken die spelen rondom corona. Op 3 november jl. kreeg u een mondelinge toelichting van de burgemeester. In deze raadsbrief schetsen we de actualiteit van corona met betrekking tot onze gemeente. We gaan daarbij achtereenvolgens in op:

- de komst van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19;
- de maatschappelijke effecten van corona in onze gemeente;
- onze gemeentelijke aanpak met betrekking tot corona.

Onderstaande informatie is actualisatie van zaken ten opzichte van de raadsbrief gedateerd 6 oktober 2020 tot half november. Ontwikkelingen die na 16 november jl. plaatsvonden, waaronder de versoepeling van de maatregelen op 17 november, zijn niet meegenomen in deze raadsbrief.

1. De Tijdelijke wet maatregelen covid-19

De maatregelen ter bestrijding van de covid-19 epidemie waren voor een belangrijk deel gebaseerd op aanwijzingen van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De voorzitters van de veiligheidsregio's vertaalden deze aanwijzingen in noodverordeningen. In oktober 2020 heeft het parlement de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (Twm) aangenomen, waarmee de structuur van aanwijzingen en noodverordeningen wordt verlaten. De Tijdelijke wet (hierna 'covidwet' genoemd) voegt een nieuw hoofdstuk toe aan de Wet publieke gezondheid

Postadres

Postbus 100
9350 AC Leek

Contact

Telefoon 14 0594
info@westerkwartier.nl

www.westerkwartier.nl

Pagina

1 van 14

(Wpg). Dit hoofdstuk bevat de wettelijke grondslag voor extra maatregelen die nodig zijn ter bestrijding van de epidemie. De coronamaatregelen zelf worden in ministeriële regelingen vastgelegd. De verwachting is dat de covidwet 1 december in werking treedt.

We bereiden ons voor op de komst van de covidwet en nemen onderstaande aandachtspunten daarin mee.

Bevoegdheden

De covidwet kent een centrale sturing, maar sluit daarnaast aan bij de bestuurlijke verhoudingen die buiten crisissituaties gelden en voorziet in lokaal maatwerk. Dit betekent dat op het moment dat de covidwet in werking treedt, de GRIP-4 opschaling stopt en de bevoegdheden die sinds begin maart aan de voorzitter van de Veiligheidsregio waren gegeven terug gegeven worden aan de burgemeesters van de verschillende gemeenten. Bevoegdheden op decentraal niveau komen in beginsel bij de burgemeester te liggen, met betrokkenheid van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders bij het door de burgemeester gevoerde beleid. De covidwet geeft de burgemeesters aanvullende bevoegdheden ten aanzien van verlening van ontheffingen van nationale coronamaatregelen in bijzondere gevallen:

- de burgemeester kan op een aantal nationale coronamaatregelen ontheffing verlenen en daarmee in lokaal maatwerk voorzien;
- de burgemeester krijgt bevoegdheden om de coronamaatregelen te handhaven door middel van aanwijzingen, bevelen en lasten onder bestuursdwang of dwangsom; en
- de burgemeester kan in een ministeriële regeling de bevoegdheid krijgen om plaatsen aan te wijzen waar bepaalde regels gelden, die in de ministeriële regeling worden gesteld.

De covidwet is een tijdelijke wet. Deze treedt in werking voor de periode van drie maanden, waarna deze weer met dezelfde duur kan worden verlengd. De noodzaak voor maatregelen met betrekking tot de coronacrisis en het aantal besmettingen zijn hiervoor leidend.

Democratische legitimatie

Met de komst van de covidwet wordt het bestuurlijk bestel weer genormaliseerd, zoals u van voor maart 2020 gewend bent. Het college van burgemeester en wethouder is verantwoordelijk voor het zorgdragen voor de uitvoering en de handhaving van de getroffen maatregelen. De burgemeester legt hierover verantwoording af aan de raad.

Afstemming met Veiligheidsregio

De coronacrisis helaas nog niet voorbij. De verwachting is ook dat het nog wel even zal duren, voordat specifieke maatregelen niet meer nodig zijn. De covidwet brengt geen nieuwe maatregelen met zich mee, maar biedt de basis (de juridische grondslag) voor de maatregelen die we reeds kennen. Het geheel aan maatregelen wordt ook ten tijde van de covidwet bepaald met landelijke maatregelen en op basis daarvan kan slechts in enkele gevallen beperkt worden afgestemd over het gebruik van ontheffingen. Ook de interpretatiekwesties worden landelijk

afgestemd. De voorzitter van de Veiligheidsregio blijft ook na 1 december enkele bevoegdheden en verantwoordelijkheden behouden:

- De voorzitter blijft verantwoordelijk, na advies van de GGD, voor maatregelen ten aanzien van gedwongen quarantaine of isolatie.
- Indien sprake is van dreigende effecten van meer dan lokale betekenis, kan de minister van VWS besluiten voor de bestrijding van de epidemie dat de voorzitter bevoegd is om besluiten te nemen op basis van de covidwet.
- De voorzitter van de veiligheidsregio blijft verantwoordelijk voor de informatievoorziening aan de minister van VWS en verstrekt gegevens en inlichtingen over de lokale omstandigheden.

De Groningse burgemeesters en de voorzitter van de Veiligheidsregio achten het van groot belang dat na 1 december as. wordt voorkomen dat verschil ontstaat in beleid tussen de Groningse gemeenten. Voor de inwoners, waaronder ook de ondernemers, in onze provincie moet duidelijk zijn waar men aan toe is. Omdat er nu al landelijk maatregelen door de Minister worden opgelegd is er nu al vrijwel geen mogelijkheid voor verschillen. Echter moet ook worden voorkomen dat er interpretatieverschillen ontstaan tussen bijvoorbeeld buurgemeenten of dat het beeld ontstaat dat in de ene gemeente meer mogelijk is dan in de andere.

De burgemeesters hebben de nadrukkelijke wens uitgesproken om de afstemming in dezelfde lijn voort te zetten in het regionaal overleg van de Groningse burgemeesters, aangevuld met ambtelijk adviseurs en ondersteuning. De lijn van de afgelopen acht maanden, waarbij in het regionaal beleidsteam steeds is afgestemd, wordt daarmee doorgezet, zolang dit nodig is. Vanuit de Veiligheidsregio blijft ook een operationele crisisstructuur bestaan, zodat gemeenten breed en goed kunnen worden ondersteund. Daarnaast blijft de Veiligheidsregio, gezien het grote belang van communicatie, de coördinerende rol behouden en op het gebied van crisiscommunicatie. Voor meer toelichting op de afstemming binnen de Veiligheidsregio verwijst ik u naar de Procesbrief van de Veiligheidsregio aan gemeenteraden, d.d. 19 november 2020.

2. Maatschappelijke effecten

Op 17 november zijn 522 inwoners besmet (geweest) met Covid-19, zijn 20 inwoners in het ziekenhuis opgenomen (geweest) en zijn 8 inwoners overleden. Het totaal aantal besmettingen per 100.000 inwoners is in Westerkwartier en de Provincie Groningen licht opgelopen, in Nederland is het sterker toegenomen. Op 17 november jl. is het totaal aantal besmettingen per 100.000 inwoners 824 in het Westerkwartier, 1243 in de provincie Groningen en 2625 in Nederland.

De gemiddelde wekelijkse toename van het aantal Covid-besmettingen per 100.000 inwoners laat een dalende trend zien. Westerkwartier zit sinds 13 november onder de grens van een wekelijkse toename van 50 besmettingen per 100.000 inwoners, de grens dat afgeschaald zou kunnen worden van risiconiveau zorgelijk naar waakzaam. Het risiconiveau wordt per veiligheidsregio bepaald. Voor de provincie Groningen (en dus ook voor Westerkwartier) is het

risiconiveau vanaf 13 oktober 'ernstig', ook al is in de provincie de toename in aantal besmettingen per 100.000 sinds 3 november onder de 150, de grens dat van 'ernstig' naar 'zorgelijk' afgeschaald mag worden. We zien dus een positieve ontwikkeling in Westerkwartier, namelijk daling van de toename van het aantal coronabesmettingen.

De maatschappelijke effecten van de corona-epidemie worden verdeeld in vier onderdelen:

1. Naleving verordening, vertrouwen (rijks)overheid en sociale impact;
2. Kwetsbare personen;
3. Ondermijning, criminaliteit, huiselijk geweld;
4. Financieel economische gevolgen.

Hieronder volgt per onderdeel een samenvatting wat we zien aan maatschappelijke gevolgen in het Westerkwartier in de afgelopen periode.

2.1 Naleving verordening, vertrouwen (rijks)overheid en sociale impact

Wat betreft de drukte op straat zien we een rustig straatbeeld, behalve bij supermarkten, winkels en markten. Op markten wordt de 1,5 meter afstand niet altijd goed gehouden, maar mensen laten zich goed aanspreken door de marktmeester. Er is tevens drukte in een aantal supermarkten en winkels waardoor bij de ingang en bij de kassa's lange wachtrijen ontstaan. Dit blijft een aandachtspunt vanwege de aanstaande feestdagen.

Naleving maatregelen

De naleving van de maatregelen is over het algemeen goed. Sportorganisaties, winkels, etc. houden zich goed aan de regels. Ook de jeugd houdt zich aardig aan de maatregelen. In Grootegast is wel groepsvorming (meerdere groepen van meer dan 4 personen) geconstateerd. De boa's hebben deze jeugd hierop aangesproken en ook enkele officiële waarschuwingen gegeven. De buurtwerkers constateren dat de sfeer in sommige gevallen wat grimmiger wordt onder de jongeren. De jongeren geven aan dat ze 'Corona zat zijn'. Jongeren letten minder op het houden van afstand. De positie van de buurtwerkers jeugd wordt lastiger. Zij staan aan de preventieve kant, terwijl de handhaving boetes uitdeelt. Sommige jongeren krijgen het gevoel dat de buurtwerkers aan de handhaving doorgeeft waar zij verblijven. Dit komt het vertrouwen niet ten goede. Dit is onder de aandacht en wordt opgepakt door buurtwerkers van De Schans en handhavers van de gemeente.

Sentiment onder inwoners

Er is (nog steeds) verdeeldheid onder inwoners over het belang van de coronamaatregelen. Er zijn inwoners die het gevoel hebben dat hun sociale leven wordt ingeperkt (o.a. door het vuurwerkverbod en het feit dat Sint Maarten, Sinterklaas en Kerst niet op een normale manier gevierd kunnen worden). In de externe communicatie blijft de nut en de noodzaak van de maatregelen benadrukt worden. Vanuit Team OOV wordt een actieplan verzorgd om overlast en/of escalatie tijdens de jaarwisseling te voorkomen. Op social media wordt vooral positief gereageerd op het nieuws dat winkels ook in 2021 op zondag open mogen.

Verstoring openbare orde

Het aantal meldingen bij de politie van overlast van jeugd is sinds maart 2020 boven het normale niveau met een piek in augustus (55 meldingen). In september is het weer gedaald tot normaal niveau (25 meldingen), maar in oktober weer iets gestegen (34 meldingen).

Het totaal aantal misdrijven zit nog boven het niveau van vorig jaar (132 in oktober 2020 ten opzichte van 109 in oktober 2019). Hierbij valt op dat er behoorlijke schommelingen in het aantal meldingen per maand zijn. Er zijn ten opzichte van vorig jaar minder woninginbraken geconstateerd. Cybercrime, digitale oplichting en (WhatsApp)fraude daarentegen is fors toegenomen. Dit is een blijvend aandachtspunt van team OOV en politie waarop met bewustwordingsacties (onder andere huis-aan-huis flyers over WhatsApp-fraude en 'woningbeveiliging') geanticipeerd wordt.

2.2 Kwetsbare personen

Onder schoolgaande jeugd zien we dat, ondanks dat scholen weer open zijn, toch veel uitval is. De coronamaatregelen zorgen ervoor dat jeugdigen met corona-achtige klachten niet naar school kunnen. Onder cliënten jeugdzorg van de gemeente wordt op casusniveau gesignaleerd dat jongeren geregeld moeite hebben met de schoolgang. Dat wordt veelal toegeschreven aan een combinatie van factoren (kind- ouder- en gezinsfactoren), soms ontstaan door coronamaatregelen. Het digitaal kopen en verkopen van lachgas onder de jeugd is toegenomen. Het gebruik van lachgas is onder de aandacht bij de gemeente en samenwerkingspartners en hier wordt op geanticipeerd.

Onder ouderen wordt blijvende eenzaamheid geconstateerd, omdat ouderen nog minder in contact met anderen durven te komen. Hier is aandacht voor (onder andere door zwaaistenen, buurtwerk in de wijken, beweging en voeding. Helaas heeft de seniorensport even stilgelegen vanwege de tijdelijk strengere coronamaatregelen.

2.3 Ondermijning, criminaliteit, huiselijk geweld

Er is de afgelopen tijd een toename in burenoverlast geconstateerd. De Schans heeft hier aandacht voor. Er is geen indicatie dat er meer huiselijk geweld en kindermishandeling zou plaatsvinden als gevolg van het meer thuis zijn en thuis werken. Over ondermijning is op dit moment geen nieuwe informatie beschikbaar.

2.4 Financieel economische gevolgen

Wat betreft de werkloosheid zagen we het aantal lopende WW-uitkeringen per 10.000 inwoners tot mei stijgen en daarna weer dalen. Het aantal WW-uitkeringen per 10.000 inwoners lag in september 2020 nog wel hoger dan in september 2019, namelijk 132 ten opzichte van 125.

Terugkijkend tot maart 2020 is het totaal aantal bijstandsccliënten iets toegenomen, maar vanaf juni 2020 zien we weer een daling. Op 1 november is het aantal bijstandsccliënten 959, dit is ongeveer hetzelfde als op 1 maart 2020 en zelfs nog lager dan op 1 november 2019. We houden

rekening met een toename van bijstandsccliënten in 2021 omdat, hoe langer de coronamaatregelen duren, hoe groter de kans op faillissementen en dus werkloosheid is.

De financieel economische gevolgen van de corona-epidemie voor ondernemers en ZZP'ers, zorgaanbieders en maatschappelijke instellingen wordt toegelicht in paragraaf 3.5

Ondersteuning ondernemers en ZZP'ers, 3.6 Continuïteit ondersteuning en zorg en 3.7

Ondersteuning maatschappelijke instellingen.

3. Gemeentelijke aanpak

In deze paragraaf geven we u een actualisatie ten opzichte van begin oktober jl. (verschijnen vorige raadsbrief corona). Achtereenvolgens behandelen we de volgende onderwerpen: dienstverlening, evenementen, openbare orde en veiligheid, afvalverwerking, ondersteuning ondernemers en zzp'ers, continuïteit ondersteuning en zorg, ondersteuning maatschappelijke organisaties, cultuur, sport en bewegen, noodopvang kinderen/onderwijs en communicatie.

3.1 Dienstverlening

Sinds 1 juli 2020 twee locaties opengesteld voor publiek, naast Zuidhorn ook Leek. Om aan de vraag van de inwoners te kunnen voldoen, zijn de openingstijden sinds 31 augustus 2020 verruimd met de woensdagmiddag openstelling in Leek en Zuidhorn en avondopenstelling op maandag in Zuidhorn en op donderdag in Leek. Dit is nu tot 1 januari 2021 bepaald. In december wordt besloten hoe de dienstverlening er na 1 januari 2021 uit ziet. Vooralsnog is de inschatting dat we in het eerste kwartaal van 2021 de huidige situatie continueren: de continuïteit van de dienstverlening is hiermee goed geborgd.

3.2 Evenementen

Op dit moment zijn alle evenementen verboden. De Noodverordening(en) van de Veiligheidsregio kent een eigen definitie van een evenement: 'Een evenement is elke voor publiek toegankelijke verrichting van vermaak en is ook van toepassing op besloten feesten (bruiloften e.d.)'. Gelet op die definitie is er op dit moment weinig mogelijk. De aanvragen voor te houden evenementen in 2021 worden aangehouden. Aanvragers worden op de hoogte gebracht en gehouden van de mogelijkheden.

Sint Maarten en Sinterklaas

Het feest waarbij kinderen met lampions langs de deuren gaan, kon doorgaan. We hebben inwoners opgeroepen de voorzorgsmaatregelen in acht te nemen. Winkeliers werden afgeraden een Sint Maarten-activiteit te organiseren. En de gemeentelijke locaties in Grootegast, Leek, Marum en Zuidhorn waren niet open voor Sint Maarten. Wat betreft het Sinterklaasfeest zijn Sinterklaasintochten en andere evenementen afgelast c.q. verboden. De burgemeester heeft zijn medewerking verleend aan de landelijke organisatie van het (digitale) Sinterklaasfeest en tevens vond een digitale Sinterklaasviering in het Westerkwartier plaats.

Oud & Nieuw

Er komen op dit moment veel aanvragen voor ontheffingen van het verbod tot het schieten met carbid binnen. In afwachting van het besluit van de Veiligheidsregio worden deze aanvragen aangehouden totdat duidelijk is of het carbidschieten door mag gaan en welke groepsgrootte toegestaan is.

3.3 Openbare orde en veiligheid

Via de geldende noodverordening heeft de gemeente de bevoegdheid te controleren of de coronamaatregelen worden opgevolgd. Deze controle gebeurt door buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's). De boa's zijn dagelijks op pad in onze dorpen en in het buitengebied. Als het nodig is, spreken zij mensen aan op hun gedrag. De boa's hebben tot nu toe zeven officiële waarschuwingen en één boete uitgedeeld.

Centrale regie en aansturing

Op 14 oktober jl. heeft de voorzitter van de Veiligheidsregio Groningen besloten dat de regie op de handhavingscapaciteit wordt opgeschaald. Dit betekent dat er centrale regie en aansturing komt op toezicht en handhaving onder regie van de Veiligheidsregio. Dit is van belang zodat iedere gemeente op vergelijkbare manier gevolg geeft aan de maatregelen. De dagelijkse aansturing van toezicht en handhaving blijft bij de gemeenten liggen. Wat verandert is dat vanuit de Veiligheidsregio prioriteiten worden meegegeven waar in elk geval actief toezicht op gehouden dient te worden. Hierbij ligt momenteel de nadruk op:

- het alcoholverbod na 20:00 uur;
- verbod op groepsvorming met specifieke aandacht voor groepen jeugd/hangjongeren;
- veilige afstand 1,5 meter;
- winkelstraten;
- winkelcentra/(super)markten;
- sportvelden;
- sluiting horeca, zwembaden, sportkantines en theaters.

De naleving van de maatregelen is over het algemeen goed binnen onze gemeente.

Inzet toezichthouders

De sterk toegenomen besmettingscijfers eind september/begin oktober maken het noodzakelijk om strenger en intensiever te controleren. Hiervoor zijn, naast de boa's, ook toezichthouders van de gemeente ingezet.

3.4 Afvalverwerking

Zoals in de vorige raadsbrief aangegeven zijn er voor de afvalinzameling vanaf het begin van de corona-epidemie al (extra) maatregelen genomen. Er vindt structureel overleg plaats met betrokken partijen Renewi (groene en grijze container) en HRM (milieuboer). In de communicatie naar inwoners vragen we aandacht voor het in acht nemen van de anderhalve meter maatregel.

Op milieustraat de Tweemat te Grootegast zien we dat de drukte aanhoudt. Op drukke momenten (vooral zaterdag) wordt hiervoor extra personeel ingezet. Bij de locatie Vagroen te Gaarkeuken (groenafval) is het minder druk en zijn er geen wachtrijen. In de communicatie wijzen we inwoners op de drukte. Hierbij verzoeken wij burgers op rustigere tijdstippen langs te komen en wanneer alleen groen- tuinafval wordt gebracht dit te brengen naar de locatie Vagroen te brengen.

De overige inzamelingen (glas, verzamelcontainers, en kleding) levert geen problemen op. Wel zijn met de inzamelaars van textiel afspraken gemaakt omdat de verwerking en afzet van het kleding door corona lastiger is.

3.5 Ondersteuning ondernemers en zzp'ers

Ten opzichte van begin oktober is de situatie voor veel ondernemers verslechterd. Dit geldt met name voor de horeca (door sluiting), maar ook voor winkels in de modebranche en de evenementensector. Uit onze contacten blijkt dat velen overleven dankzij de steunmaatregelen en door andere activiteiten op te pakken (bijvoorbeeld restaurants die afhaal en bezorging gaan doen). Vooralsnog zien we een beperkt aantal faillissementen en stoppers. Als de crisis langer duurt en de steunmaatregelen worden afgebouwd zullen meer bedrijven omvallen.

Maatregelpakket Retailsector

Van de coronagelden (€ 50.000,00) is inmiddels ruim de helft besteed. De resterende middelen worden in overleg met de ondernemersverenigingen ingezet. Voor 2021 en 2022 is een Uitvoeringsprogramma Retailvisie opgesteld. Hiervoor is ook subsidie aangevraagd bij de Provincie Groningen, die naar verwachting deze maand wordt toegekend. Hiermee kunnen we de komende twee jaar extra aandacht besteden aan het versterken van de retailsector.

Tozo

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is één van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. In de vorige raadsbrief hebben wij u bericht over de resultaten van Tozo 1 en Tozo 2. Er waren in totaal 921 uitkeringen Tozo 1 toegekend. Vanaf 1 juni tot en met 30 september is Tozo 2 opengesteld. Er zijn in totaal 184 uitkeringen toegekend. Dat betekent dat het aantal toekenningen bijna 80% lager lag dan bij Tozo 1. Er zijn 2 belangrijke oorzaken van deze daling. Ten eerste de partner toets en ten tweede is de lokale economie vanaf mei duidelijk weer opgestart.

Vanaf 1 oktober 2020 is Tozo 3 opengesteld. Er zijn in de eerste maand in totaal 85 uitkeringen toegekend en uitbetaald. Tozo 3 heeft een looptijd van 6 maanden en aanvragen kunnen worden ingediend tot en met 31 maart 2021. Ondernemers kunnen, in tegenstelling tot Tozo 1 en 2, maar heel beperkt met terugwerkende kracht aanvragen. Het was de bedoeling dat er ook een vermogenstoets zou worden ingebouwd, maar dit is op het allerlaatste moment teruggedraaid. Op peildatum 5 november waren er 89 toegekende uitkeringen Tozo 3. De horeca is de sector waar het vaakste is aangevraagd (16 toekenningen van bedrijven in de

categorie eet- en drinkgelegenheden), gevolgd door de kunstsector (10 toekenningen) en de categorie Industrieel ontwerp en vormgeving, fotografie, vertaling (9 toekenningen). De detailhandel is wat minder vertegenwoordigd dan in Tozo 2 en staat nu op de 4^e plek met 7 toekenningen.

Financiën/ Budgetten

We hebben € 4.000.000 (incl. afdrachten) uitgegeven aan Tozo 1. Aan Tozo 2 is € 800.000 uitgegeven. Aan Tozo 3 is in de eerste maand € 87.000 uitgegeven. De aanvragen zijn ruim binnen de wettelijke termijnen opgepakt en afgerond. Er zijn in totaal 95 bedrijfskredieten Tozo tot een totaal € 810.000 toegekend. Alle uitgaven komen volledig voor rekening van het Rijk. De ontvangen voorschotten zijn ruim voldoende om de uitgaven van te voldoen. Het restant moet worden terugbetaald aan het Rijk. Inmiddels weten we dat er per 1 april 2021 nog een Tozo regeling komt. Deze Tozo 4 regeling heeft nog strengere voorwaarden dan Tozo 3. De belangrijkste wijziging is het alsnog toevoegen van een vermogenstoets. Deze regeling heeft een looptijd van 1 april 2021 tot 1 juli 2021.

Re-integratie

Per 1 januari 2021 start een volgende fase binnen de Tozo. Het kabinet wil zelfstandig ondernemers graag waar nodig ondersteunen om zich voor te bereiden op een nieuwe toekomst, hetzij als zelfstandig ondernemer, hetzij als werknemer in loondienst. De re-integratie wordt opgepakt vanuit het team Mens en Gezin (kolom participatiewet). Op dit moment kunnen de ondernemers gebruik maken van het aanbod van de Kamer van Koophandel en één van de 35 leer-werkloketten in Nederland. Het ministerie biedt uiterlijk in december per arbeidsmarktregio een overzicht van de in te zetten instrumenten.

3.6 Continuïteit ondersteuning en zorg

Om de continuïteit van de ondersteuning en zorg voor inwoners te kunnen waarborgen hebben het ministerie van VWS en de VNG maatregelen getroffen. Het betrof twee regelingen, de meerkostenregeling en de regeling omzetc compensatie. Dit betekent dat de meerkosten en de omzetsdaling als gevolg van de vraaguitval door de maatregelen voor aanbieders zoveel mogelijk worden geneutraliseerd. Deze regelingen waren van kracht in het tweede kwartaal van 2020. Op dit moment wordt er in enkele Groninger gemeenten gesproken over het tijdelijk weer instellen van deze regeling. Vanuit VNG en de ministeries is dit niet aan de orde. Vooralsnog zien we geen reden om af te wijken van de landelijke richtlijnen.

Sociaal ondersteuningspakket

Begin oktober jl. heeft het kabinet maatregelen genomen om inwoners die verplicht in quarantaine moeten te ondersteunen (hierna genoemd sociaal ondersteuningspakket). Het gaat daarbij vooral om praktische ondersteuning en het continueren van zorg en ondersteuning vanuit de sociaal domeinwetten voor die inwoners die in quarantaine moeten en niet in staat zijn de problemen die daardoor kunnen ontstaan zelf of met hun netwerk op te lossen. Ten behoeve

van de ondersteuning van gemeenten zal eenmalig € 4 miljoen door het Rijk worden toegevoegd aan de Algemene Uitkering van het Gemeentefonds.

3.7 Ondersteuning maatschappelijke organisaties

Er is zowel de lokale als de landelijke overheid veel aan gelegen om de maatschappelijke infrastructuur te behouden. Ook het kabinet heeft hierover duidelijke uitspraken gedaan. In haar brief d.d. 31 augustus 2020 heeft minister Ollongren gemeenten geïnformeerd over hoeveel en op welke wijze medeoverheden compensatie zullen ontvangen van het Rijk voor misgelopen inkomsten en extra uitgaven als gevolg van de corona-epidemie. Het betreft een reële compensatie, wat betekent dat dit niet een één op één kostendekkende compensatie behelst voor alle kosten. Gemeenten moeten daarom zelf een afweging maken op welke wijze deze beperkte middelen worden ingezet om de lokale maatschappelijke infrastructuur in stand te houden en de dienstverlening aan burgers op peil te houden. Voor de lokale culturele voorzieningen, buurt- en dorpshuizen en vrijwilligersorganisaties Jeugd hebben wij een tweetal subsidieregelingen beschikbaar gesteld. Deze regelingen zijn niet gebaseerd op volledige compensatie maar hebben als doel het in stand houden van de lokale maatschappelijke infrastructuur.

Maatschappelijke organisaties maken een belangrijk onderdeel uit van de lokale infrastructuur van onze gemeente. De leefbaarheid van de dorpen wordt vooral gevormd door het rijke verenigingsleven en alle sociale-, culturele- en recreatieve activiteiten en voorzieningen. Deze kunnen niet bestaan zonder de fysieke infrastructuur, die nu eenmaal kosten met zich mee brengt. Maatschappelijke organisaties hebben de afgelopen maanden veerkracht en creativiteit getoond. Ze spelen ieder op eigen wijze in op de situatie maar kunnen niet in alle gevallen de gederfde inkomsten opvangen. Ondersteuning blijft de komende tijd nodig. Op basis van de ervaringen in de afgelopen maanden zal per organisatie gekeken moeten worden wat passend is. Om de subsidie beschikbaar te stellen aan de organisaties hebben wij een tweetal subsidieregelingen vastgesteld.

Subsidieregeling Maatwerkondersteuning

De rijksmiddelen zijn niet toereikend om alle misgelopen inkomsten te compenseren en de situatie verschilt per organisatie. De maatwerkaanpak die de afgelopen maanden is toegepast, wordt door organisaties en gemeente positief gewaardeerd. Het ligt daarom voor de hand om deze werkwijze voort te zetten. De beperkte beschikbare middelen worden ingezet daar waar het nodig is en organisaties worden gestimuleerd om zelf nieuwe wegen te zoeken en zich aan te passen aan de nieuwe situatie. Daar waar het knelt kan de gemeente in de vorm van maatwerk ondersteuning bieden in het zoeken naar nieuwe wegen, eventueel aangevuld met financiële ondersteuning als overbruggend vangnet. Om de middelen rechtmatig beschikbaar te kunnen stellen aan de organisaties is een subsidieregeling opgesteld.

Voor organisaties op het gebied van sport zijn landelijke afspraken en regelingen getroffen, die afwijken van de hierboven genoemde organisaties. Zij kunnen voor advies en ondersteuning bij

gemeente terecht en zullen via een sport-specifieke regeling worden geholpen. Mochten zij ondanks de beschikbare regelingen toch in hun voortbestaan worden bedreigd, dan kunnen zij dit bij de gemeente kenbaar maken en wordt met hen gezocht naar een passende oplossing.

Subsidieregeling Tegemoetkoming Covid19-proof maken.

Deze tegemoetkomingsregeling is bedoeld ter compensatie voor culturele organisaties, vrijwilligersorganisaties Jeugd en dorpshuizen in het Westerkwartier voor de gemaakte kosten voor de noodzakelijke aanpassingen vanwege Covid-19. Deze gemeentelijke regeling is een aanvulling op de 'provinciale 1,5 meter regeling'. Het geeft de mogelijkheid voor kleinere organisaties om in aanmerking te komen voor een financiële tegemoetkoming, wanneer zij niet aan de subsidievoorwaarden van de provinciale regeling kunnen voldoen. Voor deze organisaties heeft de gemeente vanuit het rijk een financiële compensatie ontvangen. Wij verwachten voor de regeling lokale 'Regeling Tegemoetkoming Covid-19-proof maken' maximaal € 50.000 van de totaal beschikbare middelen in te zetten. Met dit bedrag kunnen minimaal 100 organisaties gebruik maken van deze regeling, gezien het aantal organisaties dat in aanmerking komt is dit bedrag daarmee toereikend.

Met deze beide ondersteuningsmaatregelen verwachten we dat de gemeente goed kan inspelen op de individuele situatie van de verschillende organisaties en de maatschappelijke infrastructuur zoveel als mogelijk te behouden. Uitgangspunt voor de financiële ondersteuning aan organisaties is dat de hoogte van de verkregen subsidie vanuit de Rijksoverheid, het subsidieplafond is dat de gemeente Westerkwartier hanteert. De beschikbare middelen wordt integraal ingezet, daar waar het echt knelt en het voortbestaan van organisaties in gevaar komt. Op deze manier worden de beperkte middelen ingezet waarvoor ze zijn bedoeld, namelijk het behouden van lokale infrastructuur. Het uitvoeren van beide regelingen brengt uitvoeringskosten met zich mee voor het afhandelen van de aanvragen. We verwachten maximaal 15% van de beschikbare middelen nodig te hebben voor het uitvoeren van beide subsidieregelingen.

Financiële effecten subsidieregelingen

In de septembercirculaire is het aanvullende compensatiepakket coronacrisis medeoverheden uitgewerkt in bedragen per gemeente. De inhoudelijke toelichting op deze middelen is ook te vinden in de kamerbrief van 31 augustus 2020. In totaal is er daarmee tot nog toe € 427.000 beschikbaar gesteld door het Rijk voor deze compensatieregelingen, onderverdeeld in € 354.000 voor cultuur/musea, € 44.000 voor dorps- en buurthuizen en € 29.000 voor lokale vrijwilligersorganisaties jeugd.

Voor alle onderdelen geldt dat de verwachting is dat instellingen begin of medio 2021 een beroep gaan doen op deze middelen. Dan is ook duidelijk wat hun werkelijke tekorten waren over 2020. Het college heeft daarom aan de raad voorgesteld deze middelen over te hevelen naar 2021. Dit staat op de agenda van de raadsvergadering van 2 december 2020 (raadsvoorstel 'budgetoverheveling en laatste bijstellingen begroting 2020') .

3.8 Cultuur

Nadat culturele instellingen onder voorwaarden weer open mochten, is in de persconferentie op 4 november jl. opnieuw besloten dat culturele- en maatschappelijke instellingen hun deuren moeten sluiten voor volwassenen. Er is een uitzondering voor de afhaalfunctie van de bibliotheek en voor individuele maatschappelijke ondersteuning voor kwetsbare mensen in buurt- en dorpshuizen. Voor jeugd t/m 17 jaar zijn activiteiten op gebied van scouting, cultuur, kunst en sport wel toegestaan, wanneer dit georganiseerd wordt vanuit een jeugdvereniging, stichting of namens een overheidsorganisatie. Hiermee is het bijvoorbeeld toegestaan om muzieklessen aan te bieden of scouting te laten doorgaan. Met ingang van 19 november zijn de regelingen weer versoepeld naar het niveau voor 4 november. Hiermee kunnen de culturele- en maatschappelijke instellingen hun deuren weer openen, onder bepaalde voorwaarden.

Het opnieuw sluiten voor culturele instellingen heeft tot de nodige reuring geleid. Zij hebben immers hard gewerkt aan het zich aanpassen aan de 1,5 meter samenleving en hebben nauwelijks tot geen gelegenheid gehad in te spelen op de geleden financiële verliezen. Gemeentelijke contacten worden onderhouden of rechtstreeks met de culturele instellingen, of via het platform PLACK. Vanuit de kant van musea zijn signalen gekomen van financiële problemen. Hierover worden momenteel gesprekken gevoerd.

De afgelopen periode heeft het contact met de dorpshuizen plaatsgevonden via de reguliere lijn door de leefbaarheidsadviseurs. De dorpshuizen weten het team goed te vinden en geven zelf signalen af in gevallen waarin problemen zijn of dreigen te ontstaan. Ook informeren de leefbaarheidsadviseurs actief of er problemen zijn. Het beeld dat we zien is dat er steeds meer dorpshuizen zijn die financiële problemen hebben of verwachten als gevolg van de corona-epidemie. Concreet gaat het op dit moment om circa 10 dorpshuizen die een signaal af hebben gegeven of waar we al mee in gesprek zijn.

3.9 Sport en bewegen

Met ingang van 13 oktober jl. zijn er door de overheid nieuwe maatregelen afgekondigd ter bestrijding van het coronavirus. Voor sporten en bewegen had dit tot gevolg dat iedereen vanaf 18 jaar alleen individueel mocht gaan sporten of maximaal in groepjes van 4 personen, waarbij onderling 1,5 meter afstand moest worden gehouden. Per 4 november jl. is de regelgeving aangescherpt, hierbij mogen volwassenen alleen nog individueel of in een groepje van maximaal 2 personen sporten op 1,5 meter afstand. Groepslessen zijn verboden en zwembaden werden gesloten. De kleedruimtes en horeca bij sportgelegenheden zijn gesloten. Hiermee is het sporten voor volwassenen in groepsverband niet meer mogelijk, voor de jeugd tot 18 jaar zijn er geen restricties, ook voor topsport zijn uitzonderingen.

In oktober 2020 is de TVS regeling (tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties) voor de periode maart t/m mei aangevraagd. Deze regeling maakt het mogelijk om de huren kwijt te schelden die amateursportverenigingen betalen voor het gebruik van sportaccommodaties voor

de periode maart t/m mei 2020. In deze regeling zijn ook de huren meegenomen die door particuliere exploitanten en stichtingen aan de gemeente worden betaald voor het beheer van gemeentelijke sportaccommodaties. Er is door het Rijk een subsidie beschikbaar gesteld van € 89.5 miljoen, dit is ook het subsidieplafond. Mochten het totaal van alle aanvragen binnen het budget blijven, dan worden de huren voor 100% gecompenseerd. Wanneer het totaal van aanvragen het budget overstijgt, dan wordt naar rato gecompenseerd. De gemeente heeft een aanvraag ingediend voor alle amateursportverenigingen die rechtstreeks huur betalen aan de gemeente en voor de particuliere exploitanten en stichtingen die van de gemeente huren, zij zijn hier allen over geïnformeerd. Daarnaast zijn met alle exploitanten afspraken gemaakt dat zij of zelf de regeling voor hun huurders zouden aanvragen, of dat de huren van de amateursportverenigingen die bij hen huren via de gemeentelijke aanvraag zouden worden meegenomen. De huurders zijn ervan op de hoogte dat zij of geheel of naar rato worden gecompenseerd. Onlangs is er vanuit de VSG een mailing verstuurd, waarin benoemd is dat er een TASO en een TVS regeling zal komen voor de maanden oktober t/m december 2020. Deze regeling moet nog nader worden uitgewerkt door de Rijksoverheid.

Er is contact met de sportverenigingen onderhouden via de bestaande routes met de Buurtsportcoaches en samenwerking binnen het sportakkoord. Daarnaast is er een aantal keer een mailing verstuurd met informatie die voor hen interessant is. Ook zoeken verenigingen contact met de gemeente via betrokken ambtenaren of via het voor corona ingestelde mailadres sportmaatregelen@westerkwartier.nl. Deze mail wordt gelezen en beantwoord door de regiegroep sport, die met dit doel in het leven is geroepen. Met betrekking tot de financiële situatie bij de sportverenigingen, kan benoemd worden dat er nog weinig tot geen signalen zijn binnengekomen dat sportverenigingen financieel in de problemen komen. Het moeten sluiten van de horeca zorgt voor een omzetsdaling bij sportverenigingen, maar heeft er (nog) niet toe geleid dat verenigingen bij de gemeente aankloppen voor ondersteuning. Er zijn wel een aantal exploitanten van gemeentelijke sportaccommodaties die contact hebben opgenomen met de gemeente. Met hen worden momenteel gesprekken gevoerd om zicht te krijgen op de problematiek.

3.10 Noodopvang kinderen/onderwijs

Op dit moment is de noodopvang van kinderen niet aan de orde. Tijdens de overleggen met de kinderopvang, onderwijs en JGZ (voor en vroegschoolse educatie) is vanuit de betrokken partijen aangegeven dat de samenwerking tijdens de noodopvangperiode prettig en functioneel is ervaren. De gemeente heeft een financiële tegemoetkoming voor de extra kosten aan de noodopvang ontvangen. Er zijn destijds kosten gemaakt voor de noodopvang die nog niet vergoed zijn. Dit hebben we geïnventariseerd bij de boven schoolse besturen. We hebben voldoende middelen ontvangen om deze kosten te dekken.

3.11 Communicatie

Als gemeente Westerkwartier volgen we de landelijke richtlijnen vanuit de Rijksoverheid en de Veiligheidsregio Groningen (VRG). Voor de landelijke en regionale communicatie is nauwe afstemming met het team communicatie van de VRG. Hierin hebben we als gemeente een uitvoerende rol. In de GRIP4-situatie, valt de perswoordvoering over lokale corona-aangelegenheden onder de verantwoordelijkheid van de VRG. Over communicatie ten tijde van de coronawet vindt afstemming plaats tussen Team Communicatie van de gemeente en de Veiligheidsregio.

Externe communicatie

Om de inwoners te informeren over de verschillende maatregelen en acties vanuit het Rijk, de VRG en het college hebben we ook de afgelopen periode de gemeentepagina, gemeentelijke website (met een aparte coronapagina) en social media ingezet. Daarnaast is de pers actief geïnformeerd en benaderd. De ambtelijke regiegroepen hebben de specifieke doelgroepen zoals ondernemers, sportverenigingen en horeca geïnformeerd. Daarnaast hebben de collegeleden ook de afgelopen periode weer op verschillende manieren en met diverse acties aandacht gevraagd voor de coronamaatregelen en de verschillende doelgroepen een hart onder de riem gestoken. De burgemeester is ook deze periode weer zichtbaar geweest als burgervader.

Interne communicatie

Ook de afgelopen periode is voor de interne communicatie het intranet (Westernet) en de interne nieuwsbrief (Update corona) ingezet. Daarnaast heeft de directie in haar wekelijkse 'directiereflecties' aandacht besteed aan corona. In de organisatiebrede digitale 'zeepkistsessie' houdt de gemeentesecretaris de medewerkers op de hoogte van de stand van zaken in de organisatie en beantwoordt vragen. Ook de teamleiders blijven in hun gesprekken en overleggen aandacht vragen voor de coronamaatregelen en de gevolgen daarvan voor het werk van de teams. In de gemeentelijke locaties zijn overal posters met (hygiënische) maatregelen opgehangen en zijn duidelijke looproutes voor medewerkers aangegeven.

Afsluiting

In deze brief gaven we u een actualisatie van de gemeentelijke aanpak omtrent corona. Wij realiseren ons dat de corona-epidemie nog niet voorbij is. Ook de komende tijd blijven wij anticiperen op actuele omstandigheden, waaronder de komst van de covidwet. We houden u op de hoogte van de ontwikkelingen rond het coronavirus en de gevolgen daarvan voor onze organisatie en gemeente.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester

A. Schulting, secretaris